1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СІЧНЯ 1963 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 16, 1963 No. 9. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ЗМЕНШИТИ ПОДАТКИ НА 13.5 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

КЕННЕДІ ОПТИМІСТИЧНО ДИВИТЬСЯ НА МІЖНАРОДНЄ І ВНУТРІШНЄ СТАНОВИЩЕ ЗДА; КОНҐРЕС ПРИХИЛЬНО ПОСТАВИВСЯ ДО УРЯДОВОЇ ПРОГРАМИ

Вашинґтон. — Президент Кеннеді у своєму третьому зверненні Про стан Унії, виголошеному особисто до обидвох Палат Конґресу в дні 14-го січня, висловився оптимістично про закордонне та внутрішнє становище цієї країни, яка виграла холодну війну на кубинському відтинку тому, що виявила свою силу. Могутність країни залежить від сили її економіки. Господарство ЗДА вже 22 місяці користає з безперервного економічного росту, але темп збільшування економіки є заповільний, тому конче треба за допомогою зниження прибуткових податків приспішити економічний ріст ЗДА, щоб зменшити число безробітних. Пропонований 35-годинний тиждень праці може збільшити годинний заробіток і збільшити на 14% кошти продукції, що може довести до інфляції. Президент пропонує зменшити прибуткові податки, особисті і від корпорацій на $13.5 більйона впродовж найближчих трьох років, це значить, відтепер аж до кінця 1965-го року. Але Президент гадає, що державна скарбниця здобуде коло $3.5 більйона внаслідок запропонованої реформи податкової системи. Згідно з пляном Президента на $11 більйонів мали б зменшити особисті прибуткові податки, а на $2.5 більйона від корпорацій. Особисті податки тепер виносять від 20 до 91%, і вони мали б бути зменшені до 14 і 65%. Теперішні податки від корпорацій у висоті 52% мають зменшити до 47%, до стану з-перед Корейської війни. В першому році мали б зменшити особисті і корпораційні прибуткові податки на 6 більйонів. Це зменшення податків дозволить створити коло 2 000 000 нових варстатів праці та скріпить купівну силу широких кол громадянства, в тому і підприємців, які зможуть робити нові інвестиції. Президент запропонував збільшити федеральний бюджет на витрати на оборону, космічні досліди і на відсотки від заборгования державної скарбниці. Уряд пропонує зменшити федеральні видатки на інші цілі. Успіхи Корпусу Миру за кордонами ЗДА заохочують уряд цієї країни зорганізувати Внутрішній Корпус Миру, який служив би громадам ЗДА в тих ділянках, де є найбільша потреба. Президент заявив, що працюючі чоловіки й жінки не повинні бути змушувані до того, щоб користати на старість із публічної добродійности, тому уряд знов вносить законопроєкт про медичну опіку над старшими в рамках соціяльного забезпечення. Президент заявив, що не можна відобрати комусь право на голосування тому тільки, що він є іншої раси або кольору. Також кожний громадянин цієї країни має право на компетентного правного дорадника у випадку оскарження його в злочині перед федеральним судом. Уряд має запасів різних матеріялів і харчів на суму $16 більйонів, з чого 7.5 більйона припадає на харчі, а 8.5 більйона на стратегічні матеріяли. Уряд мусить і надалі підтримувати фармерів, але уряд повинен дістати можливість позбутися деякої частини стратегічних матеріялів — сирівців. — Промову Президента переривали оплесками понад 20 разів. Майже всі демократичні члени Конґресу прихильно прийняли заповіджену урядову програму. Навіть і деякі республіканці підтримають Президента, головним чином пункт про зменшення податків. Конґресмен-республіканець із Теннессі Говард Бейкер заявив, що звернення Президента Про стан Унії корисніше представляється, ніж про нього повідомляли раніше. Провідник республіканців в Сенаті сенатор Еверетт Дірксен заявив, що зменшення прибуткових податків може мати корисний вплив на економіку, але буде великий дефіцит поки це станеться, і Конґрес довго буде працювати над податковим законопроєктом. Інші республіканські сенатори домагаються, щоб одночасно із поменшенням податків зменшено і федеральний бюджет. Демократичні сенатори підкреслювали, що виплатиться державній скарбниці зменшити податки, бо це причиниться до зменшення числа безробітних і до того, що використані зможуть бути ті нові робітні сили, які кожного року виходять на ринок праці. Але і між демократами є такі члени Конґресу, які є за те, щоб не було завеликого дефіциту. Треба згадати, що біржа в Ню Йорку прихильно зареаґувала на звернення Президента Про стан Унії, головним чином на пропозицію про зменшення податків. Деякі акції подорожчали на долярів 6, 3, і 2. Президент закінчив своє звернення надією в краще майбутнє і запевненням, що Америка не дасться приспати хвилевим спокоєм, бо вона знає, що на обрії є численні буревії. „Тепер змінливі вітри віють сильніше, як колинебудь, і то в світі комунізму та в нашому власному". Ми пливемо вже 175 років з тими вітрами, керуємо нашим кораблем із надією. І ми віримо, що наш загальний напрям є правильний і ми пливемо сильні. Ми дякуємо Всемогучому за те, що „дозволив нам пройти через небезпеки і просимо в нього знов допомоги при керуванні добрим кораблем — Унією".

Президент Кеннеді промовляє.

ПОЧАЛАСЯ АКЦІЯ ПРОГОЛОШУВАННЯ ДНІВ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

З багатьох місцевостей інформують про акцію проголошування Днів Української Незалежности губернаторами стейтів і посадниками міст для відзначення 45-их роковин проголошення незалежности і 44-их роковин проголошення соборности Української Держави 22-го січня 1918 і 1919 рр. Мабуть першим, що в цьому році підписав проклямацію такого Дня Української Незалежности був посадник міста Джерзі Сіті п. Томас Ґанджемі. Відповідну проклямацію він підписав уже у вівторок, 8-го січня, в приявності пароха місцевої української католицької церкви і декана впреп. о. Антона Борси, голови місцевого Відділу УККомітету п. Володимира Білика, судді Марсела Ваґнера та представників УНСоюзу і „Свободи": головного предсідника п. Йосипа Лисогора, гол. секретаря д-ра Я. Падоха, гол. касира п. Р. Слободяна та ред. А. Драгана і ред. Володимира Душника. В проклямації проголошується день 22-го січня Днем Української Незалежности в Джерзі Сіті, доручається виставити в тому дні на ратуші міста побіч американського прапору синьо-жовтий український прапор та закликається населення міста відзначити цей День відповідними імпрезами.

В Ню Йорку проклямацію Українського Дня в цій великій метрополії підписує її посадник Роберт Ф. Ваґнер в середу, 16-го січня, о год. 11:30 перед полуднем в авдієнційній залі Сіті Гол. Старання в цій справі поробив очолюваний мґром Іваном Базарком Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку — Відділ УККА, який і закликає громадян взяти у цій церемонії масову участь.

З Шикаґо Ліґа Американських Громадян Українського Походження інформує про підписання таких проклямацій Дня Української Незалежности посадником міста та губернатором стейту. З цих же джерел інформують, що Дні Української Незалежности проголошують у цьому році вперше губернатори Арізони і Ню Мексико. Подібні інформації надходять і з багатьох інших громад і стейтів.

Рівночасно — як це видно і з оголошень в часописах — українські громади приготовляються до відзначення тих Днів і роковин Української Незалежности і Соборности. В Ню Йорку відбудеться з цієї нагоди — за спільним порозумінням — дві імпрези: Святочна Академія, яку влаштовує Комітет Об'єднаних організацій в неділю 20-го січня, та Святочний Бенкет, що його влаштовує Об'єднання Прихильників УНР в суботу 26-го січня.

Врочистою Святочною Академією відзначить роковини 22-го січня Українська Громада в Джерзі Сіті. Академія відбудеться в неділю, 27-го січня о год. 3:30 по полудні у великій залі Українського Народного Дому. На ній головними промовцями будуть: президент Сетон Гол університету, нововисвячений єпископ нюаркської дієцезії Преосв. Джан Дж. Доґлерті, що промовлятиме англійською мовою та проф. д-р Матвій Стахів, секретар УККомітету, автор багатьох книг з історії українських визвольних змагань і гол. редактор „Народної Волі", що промовлятиме по-українськи. У мистецькій частині Академії виступить хор „Трембіта" з Нюарку, оперовий співак мґр. Осип Стецура, як також виступатимуть з деклямаціями і танцями: сумівці та пластуни.

На Академії в Шикаґо, що відбудеться в неділю 20-го січня, головним українським промовцем буде ред. Володимир Душник, який попереднього дня, в суботу 19-го січня в Домі Відділів УНСоюзу додатково матиме доповідь про свої недавні відвідини в Европі.

Саймінґтон вносить проєкт про створення Дипломатичної Академії

Вашинґтон. — Сенатор демократ С. Саймінґтон заявив, що внесе до Конґресу законопроєкт про організацію Крайової Академії, в якій студентів підготовлялося б до закордонної служби. Студенти цієї Академії діставали б подібний вишкіл в дипломатичній ділянці, який дістають кадети у військовій ділянці. Сенатор Саймінґтон вже вносив подібний законопроєкт в 1959 і 191 роках, але цьогорічний проєкт має ту різницю, що нова академія мала б бути організована ступнево, а не як колеґіяльна інституція, подібна до трьох військових академій: морської, летунської і піхотної.

$ 77,026.58 зібрано на пам'ятник Шевченкові в 1962 році

Ню Йорк. — З Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що впродовж 1962-го року вплинуло до каси цього комітету на фонд будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні всіх пожертв на суму 77,026.58 долярів. Попереднього, 1961-го року, на ту ціль зібрано 168,639.08 долярів. Рівночасно інформується, що по кінець 1962 року зареєстровано всіх кругло 20,000 жертводавців на фонд будови пам'ятника Шевченкові, з цього 19,000 індивідуальних громадян і 1,000 організацій. З раніших повідомлень уже відомо, що досі вже полагоджені позитивно майже всі урядові формальності, зв'язані з будовою пам'ятника на публічній площі в столиці країни. На квітень цього року плянується вже врочисту дедикацію площі під будову, яка вимагатиме ще відповідного достосування. Здвигнення пам'ятника та його врочисте відкриття заплановані на 1964 рік, у 150-річчя народин Великого Кобзаря. Збірка фондів на будову пам'ятника продовжуватиметься і в цьому році. Комітет гаряче закликає всіх громадян, щоб вони продовжували акцію збірки фондів на будову пам'ятника, що буде найбільшою подією і досягненням в історії Американської України.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** був присутній при тому, як у Білому Домі склалала присягу скарбничка ЗДА пані Кетрин Ґренеґем. Вона дала на письмі свій підпис Президентові, який ґратулював їй з приводу складення присяги на це високе становище. Її підпис читатимуть мільйони американців, бо він буде на банкнотах ЗДА, на яких є підписи секретаря скарбу і скарбника. Пані Ґренеґем перед номінацією на державного скарбника була конґресменкою з міста Філядельфії.

● **Відомий астронавт Джан Ґленн** хотів побачити славний образ Леонарда де Вінці в Національній Ґалерії у Вашинґтоні і прибув туди автом, але коли побачив, що на нього чекали численні журналісти й фотографи, навіть не висідав з авта, тільки від'їхав геть, бо не хотів робити собі розголосу. Він приїде колись подивитися на Мону Лізу так, щоб про нього не знали журналісти.

● 12-го січня американська фльота дістала два нові підводні човни, озброєні далекосяжними ракетами „Поляріс". В порті Ґротон, Конниктикат, спущено на воду підводний човен Нейтен Гейл, а в порті Портсмуті, Ню Гемпшир, підводний човен Джон Адамс.

КОНҐРЕСМЕН ФЛАД ДОМАГАЄТЬСЯ СТВОРЕННЯ КОНҐРЕСОВОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ СПРАВ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашинґтон. — Конґресовий Рекорд промов і дебат першої сесії 88-го конґресу опублікував у числі 2-ому з 10 січня ц. р. промову пенсилвенійського конґресмена Деніела Дж. Флада в справі створення окремої Палатної Комісії для справ поневолених націй. Пригадуючи внесену ним же два роки тому, під час другої сесії 86-го Конґресу резолюцію в цій справі, і передану тоді ж Комісії Правил до реалізації, конґресмен Флад стверджує, що цієї резолюції не здійснено досі через спротив державного департаменту, не зважаючи на те, що вона знайшла широку підтримку і збоку громадянства і багатьох членів Конґресу. Опонує проти цієї резолюції, відомої під числом 211 державний департамент, мотивуючи свій спротив тим, що згадування в ній вірмен і грузин, як поневолених народів, було б намаганням розчленувати російську „історичну державу" і що створення такої комісії Совєти використали б у своїх вимогах в справі Берліну. Відкидаючи рішуче ці мотиви, конґресмен Флад з'ясовує, що якщо б брати до уваги подані державним департаментом причини, то ЗДА мусіли б відмовлятися від підтримки незалежницьких змагань Альжиру, Конґо чи Анґолі, бо вони, мовляв, спрямовані на розчленування Франції, Бельгії та Португалії. Далі конґресмен Флад пригадує, що, не зважаючи на „обережність" Раска щодо цієї резолюції, державному департаментові не повелося й досі полагодити справи Берліну. Підкреслюючи дивну тенденцію державного департаменту добиватися прихильности 96 мільйонів росіян коштом ворожого наставлення понад 100 мільйонів не-росіян, конґресмен Флад стверджує в дальшому, що державний департамент обороняє російський націоналізм і то в той час, як резолюцію в справі Тижня Поневолених Націй поборюють завзято і російські комуністи і російські еміґранти. Наприкінці своєї промови конґресмен Флад висловив надію, що резолюція в справі створення Конґресової комісії для справ поневолених націй буде таки зреалізована, бо вона іде по лінії проголошуваних і підкреслюваних президентом Кеннеді прав самовизначення і визвольних змагань майже одного більйона людей, поневолених міжнародним комунізмом в усьому світі.

Хрущов підтримує Ульбріхта — заповідає знову „загин капіталізму"

Берлін. — Нікіта Хрущов, приїхавши в минулий понеділок 14 січня засніженим ґоґмеральним потягом з Польщі до Східнього Берліну, „сердечно" двічі поцілував східньо - німецького диктатора Вальтера Ульбріхта, прославляв його та запевняв про свою всебічну підтримку Ульбріхтові. Водночас він виголосив промову, повну нових погроз вільному світові. Представники Заходу — кричав він — затямте собі: ваш час минувся. Ви чекаєте на загин Німецької Демократичної Республіки (Східньої Німеччини), але робітники чекають на те, щоб ви зникли з поверхні землі". Однак Хрущов запевняв, що „угроблення" капіталізму — це діло робітників в кожній окремій країні і він, Хрущов, не буде вести війни, щоб насильно насадити комунізм у світі. Зате Хрущов прославляв внутрішньо - берлінський мур, який — мовляв — поклав край утечі „брудних елементів" і відгрожувався Заходові, який ніби хоче „проливати німецьку кров". Цей перший виступ Хрущова у Східньому Берліні заперечив плїткам, наче б Хрущов мав на меті зліквідувати політичну політику Ульбріхта, — виявляється, що одною з цілей приїзду Хрущова є саме підтримати надшарпану позицію цього східньо-німецького комуністичного ватажка.

Де Ґоль відкинув пропозицію ЗДА щодо купна ракети „Поляріс"

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль висловився на своїй першій від травня минулого року пресовій конференції в минулий понеділок 14 ц. м. — проти пропозиції президента Кеннеді й британського прем'єра Мекміллена щодо набуття Францією американської ракети Поляріс та проти концепції включення атомової зброї в рямці збройних сил НАТО. Навпаки, де Ґоль ствердив, що Франція змагатиме до власної і незалежної атомової потуги. Щодо Полярісу, то де Ґоль заявив, що ця пропозиція не має практичної вартости, бо Франція не має підводних атомових човнів, з яких вистрілюється Поляріс, ані атомових стрілен до тієї ракети. Водночас де Ґоль критикував Британію за її підхід до Спільного Господарського Ринку. Британія — казав він — має цілком іншу структуру, як країни Спільного Господарського Ринку, бо вона полягає на морській торгівлі та великому промислі. Той свій характер Британія хоче зберегти та водночас приступити до західньо - европейського господарського бльоку, який базований на цілком іншій господарській концепції. Однак де Ґоль заявив, що коли Британія рішиться переставитись на рейки Спільного Господарського Ринку, то ніщо не стоїть на перешкоді, щоб вона туди ввійшла.

Неру готов піти на поступки китайським комуністам задля миру

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру, який відгрожувався, що Індія буде боротись „До останнього вояка" і без уваги на висоту жертв і на довжину війни, схиляється до такого компромісу, який насправді буде політичною і військовою перемогою комуністичного Китаю. В минулу неділю він перевів довгі наради з делеґацією від шістьох невтральних країн, які відбували конференцію в столиці Цейлону Коломбо над справою китайсько-індійського конфлікту. Безпосередньо після закінчення цієї конференції делеґація шістьох її учасників-держав виїха до столиці комуністичного Китаю Пейпінґу, а відтіль приїхала до столиці Індії Ню Делі. Головою тієї делеґації був цейлонський прем'єр, пані Бандаранайке.

● **У Москві** у двох театрах — Єрмолова і Станіславського — грають тепер з великим успіхом п'єси американських авторів Артура Міллера і Вільяма Джібсона. Особливо надзвичайний успіх має п'єса Джібсона „Чудотворний робітник" на основі життя і діяльности сліпої і глухої американки Гелен Келлер.

ПОДІЇ РОЗВИВАЮТЬСЯ В КОРИСТЬ ВІЛЬНОГО СВІТУ — ТВЕРДИТЬ ПРЕЗ. КЕННЕДІ

НЕ БАЧИТЬ ПРИЧИНИ ДЛЯ РАДОСТИ З ПРИВОДУ МОСКОВСЬКО-КИТАЙСЬКОЇ СВАРНІ

Вашинґтон. — Президент Кеннеді, у своєму зверненні Про стан Унії з минулого понеділка 14 січня ц. р. чимало уваги присвятив також міжнародній ситуації, оцінюючи її назагал оптимістично, хоч і не безкритично. „У світі поза нашими кордонами зроблено тривкий поступ у будові порядку. Нарід у Західньому Берліні залишився однаково вільний, як забезпечений. Порозуміння, хоч все ще хитке, зроблено у Ляосі. Притуплено вістря аґресії у В'єтнамі. У Конґо наче б то видно кінець тамошніх мук. Доктрина тройки мертва. І хоч небезпека продовжується, проте таки зліквідовано смертельну загрозу, що була збоку Куби. „Президент ствердив, що в різних частинах світу — в Південній Азії, в Африці, в Східній Европі, в Латинській Америці та сферичному обширі ситуація змінилася у користь вільного світу, бо коли ще кілька років тому „комунізм пробував створити образ об'єднаної, самовпевненої та експансивної імперії, що відтискала в кут охлялу Америку та розсварений вільний світ, то нині мало хто визнавав би такий образ. В цих кількох останніх місяцях ми потвердили наукову і мілітарну вищість світу волі. Ми подвоїли наші зусилля у міжпляпетному обширі, щоб запевнити собі перше місце в майбутності. Ми повели оборонні заходи — найбільші в історії мирного часу нашої країни. І ми зберегли кордони свободи від В'єтнаму по Західній Берлін. Проте самозадоволення і ґратуляції самим собі можуть бути для нашої безпеки однаково небезпечними, як чужа зброя або тиранія. Хвилина павзи не є ще миром. Небезпечні проблеми існують далі від Куби по Південно - китайське море. Світова проґноза приписує не рік ферій, а рік зобов'язань і нагод." Президент вказав чотири такі спеціяльні „нагоди", а саме: Атлянтійський союз (НАТО), країни в стадії розвитку, нові московсько - китайські труднощі та пошукування за світовим миром.

Багато уваги Президент присвятив проблемі колективної безпеки, при чому підкреслював значення осягненого недавно на Багамській конференції з британським прем'єром Мекмілленом так званого пакту Нессо про потребу колективного атомового узброєння Атлянтійського бльоку на базі щораз тіснішої взаємної співпраці членів того союзу. Президент признав існування між членами НАТО, та зокрема між західньо-европейськими країнами різних розбіжностей, але тут же ствердив, що ті розбіжності є „різницями між чесними союзниками" та що „єдність у свободі ніколи не полягала на одностайності думки". Президент боронив згаданий пакт Нессо твердженням, що „безпека Заходу є неподільна і такою мусить бути й наша оборона". Окрему частину своїх завваг закордонно-політичної натури Кеннеді присвятив західньо - европейському Спільному Господарському Ринкові, запевняючи про готовість Америки до співпраці з цим европейським економічним бльоком, але й перестерігаючи його, щоб Спільний Господарський Ринок не вступив на шлях протекціонізму та обмежувань закордонної торгівлі.

Президент переконаний, що невтральні країни помалу схиляються в сторону вільного світу. Мовляв, вони дізнали потрясення, коли виявилось, що СССР хоче крадькома й поспішно перетворити Кубу на атомово - офенсивну базу та коли комуністичний Китай збройно заатакував Індію. Невтральні країни — твердив Президент — переконуються, що теперішня війна не є війною комунізму проти капіталізму, тільки світу насильства проти світу волі. Президент признав, що „старий колоніялізм є у відступі", але „неоколоніялізм комуністичних держав виявляється нагальніше, як будь-коли". Говорючи про Альянс для Поступу у відношенні до Латинської Америки, Президент вичисляв найбільші його дотеперішні досягнення та ствердив, що у відношенні до Латинської Америки обов'язує той сам принцип, що й у відношенні до різних інших країн у світі: Америка рада помогти тим, які хочуть помогти самі собі.

Спір між Москвою і Пейпінґом Президент схарактеризував, як спір за засоби, а не за цілі. Це спір, „як найкраще угробити вільний світ", і тому нема чого вільному світові дуже радіти з цього приводу. Перемога вільного світу настане не так завдяки збройній перемозі, як радше перемозі духа й економіки. Президент вказав на величезну різницю господарської ситуації в Східній і Західній Европі, Східній і Західній Німеччині, Північному і Південному В'єтнамі. Президент закликав бути обережним щодо сподівань на „ефектний відворот у совєтських методах чи цілях", але водночас запевнив, що коли б Совєтський Союз вступив на шлях миру, то вільні країни будуть з ним у цьому ділі співпрацювати.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗІРВАЛА ЗВ'ЯЗКИ З КУБОЮ

Бонн. Західня Німеччина зірвала дипломатичні взаємини з Кубою внаслідку визнання Кубою режиму Східньої Німеччини та вислання офіційної кубинської делеґації на теперішній конґрес комуністичної партії в Східньому Берліні. Західня Німеччина тримається в своїй закордонній політиці принципу, що вона не зберігатиме з ніодною країною — за винятком Совєтського Союзу — дипломатичних взаємин, якщо котрась чужа країна визнає східньо - німецький комуністичний режим.

У СВІТІ

● **У Марокко** проголошено винятковий стан внаслідку катастрофальної повені. Американське військо, стаціоноване в Західній Німеччині, вислало туди рятункову місію, — між іншими товарами також 2.000 коців і 1,220 шатер. 40,000 марокканців опинились без даху над головою.

● **90-літній лорд Бертранд Рассел**, англійський філософ і здивачілий пацифіст, зрікся свого головства в авантурницько - пацифістичній організації „Комітет 100 проти атомової зброї". За причину свого зречення Рассел не подав свого віку, тільки „інші негайні заняття".

● **Князь Чарльз**, 14-річний британський наступник престолу, приїхав до Швайцарії, щоб навчитися їзди на лещетах. Відомо, що його батько Филип є звеличником та активним виконавцем різних родів спорту. Учитель Чарльза ніби дуже вдоволений його поступами в їзді на лещетах.

● **В Глестоні** в Шотляндії група пацифістів і комунофілів уладила в минулому тижні перед американським консулятом демонстрацію у зв'язку з приїздом американського корабля „Данун", який перебере від корабля „Протеус" місію допоміжно - постачального судна для атомово - підводних човнів, стаціонованих на базі в Голі Лоч у Шотляндії. „Протеус" був там два роки і від'їздить до ЗДА. Шотляндська військова музика вітала „Данун" з приїздом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Видатки на оборону

Докладна цифра проєктованих Урядом видатків на оборону ЗДА в бюджетовому році 1963/64 буде відома щойно після зголошення бюджетового прелімінару, і вона напевно не раз зазнає змін у ході конґресових дебат. Проте, вже нині говориться про кругло $52 більйони, включно із закордонною допомогою на оборону, при чому ті видатки щораз збільшуються. Займаючи майже половину американського бюджету, вони причиняються в головній мірі до його дефіциту, який становив 4 більйони в році, що закінчився 30-го червня 1961-го року, 8 більйонів за рік 1962/63, а становитиме, мабуть, 12 більйонів за рік 1963/64. Тому, що п'ять повних американських дивізій, разом 425 000 людей, стоять нині в Західній Европі, 6-та Фльота перебуває на Середземному морі, а широка сіть летунських баз охоплює Західню Европу й сумежні країни, відплив долярів на утримання цієї великої збройної сили спричиняє хронічний дефіцит американського платничого балянсу.

Цей невтішний стан з погляду бюджетової політики завдає керівним державним мужам цієї країни ще більше турбот, коли вони порівнюють оборонні зусилля Америки із зусиллями европейських союзників. Правда, ще розмірно недавно, із кінцем останньої світової війни, Західня Европа була зруйнована в буквальному цього слова значенні. Піднявшись — головно завдяки американській допомозі — з руїн, вона користується нині найбільшим добробутом, не знає безробіття, має населення на одну третину більше як З'єдинені Держави, зате вважає, що головний тягар її оборони все ще мають нести ЗДА. Дванадцять европейських союзників Америки, що належать до спільного із ЗДА й Канадою Північно - Атлантійського пакту (НАТО), використовуючи факт, що оборона Західньої Европи лежить також в близькому інтересі Америки, скидають на неї левину частину оборонних обов'язків. Так ось, коли ЗДА призначають на бюджет оборони кругло 11.3% всього свого крайового прибутку, то Західня Европа пересічно видає на ту саму ціль тільки 4.9%. Коли в ЗДА зобов'язує дворічна військова служба, то такий самий її реченець зобов'язує ще тільки у Греції і Туреччині, — у 5-ох країнах НАТО обмежується 18-ма місяцями, у двох — 16-ма місяцями, в одній — 9-ма, а в Британії по нинішній день взагалі нема обов'язкової військової служби. Британія, яка має найбільші претенсії до Америки і яка після припинення в ЗДА продукції ракети „Скайболт", на яку розраховувало британське летунство, закидала Америці малощо не зраду союзницьких зобов'язань, замість 4-ох давно обіцяних для НАТО повних дивізій, тримає в Західній Европі тільки три неповні дивізії. Франція і Західня Німеччина мають до ЗДА претенсії за відмовлення їм атомової зброї, але водночас самі відмовляються збільшити свої наземні армії. Зокрема Франція, хоч тримає під зброєю близько мільйона вояків, в розпорядження НАТО віддала тільки дві дивізії.

Все це разом — твердять фахівці із „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 21-го січня цього року — щораз більше хвилює керівні кола в Білому Домі, Пентаґоні й Капітолі, які роблять щораз більший натиск на своїх европейських союзників, щоб вони припинили „помпування" Америки і більше дбали за оборону власних країн, відповідно до своїх матеріяльних спроможностей. Заповідають, що ця проблема вирине в гострій формі у недалеких конґресових дебатах. Вони підтримають представників ЗДА в Раді НАТО у Парижі. Це дійсно парадоксальна ситуація, що Західня Европа, ставши на ноги та розбагатівши завдяки американській допомозі, тепер отягається з видатками на власну оборону, і консолідуючись та організуючись економічно, ще й загрожує американському експортові. За теперішніми познаками ці проблеми становитимуть у 1963-му році один з центрів уваги американської закордонної і оборонної політики.

Небезпечні посилки

Московські „Ізвєстія", що їх редагує зять Нікіти Хрущова Аджубей, який так само, як і його тесть, користується всіма привілеями большевицької знаті — окремою віллою, автами, льокаями і куховарами, — започаткували кампанію у зв'язку із одержуванням совєтськими громадянами різних посилок із закордону, особливо ж із ЗДА. Для цієї мети „Ізвєстія" надрукували, за підписом куйбишевського слюсаря, комуніста Юрія Васільєва, листа - доноса на його ж власного дядька Родіона Михайловича Акульшіна, що живе тепер у Ню Йорку, і на його племінницю Євгенію Тітову, яка разом із своїми дітьми Владіміром і Єленою живе у Москві і „видумує всякі небилиці", щоб тільки одержувати посилки із ЗДА.

Друкуючи в числі з 9-го січня цього гидкого по суті доноса в супроводі коментарів своїх же кореспондентів, висланих спеціяльно в Куйбишевську область до автора донощицького листа Ю. Васільєва і до дітей Євгенії Тітової в їх мешканні при Щукінській вулиці в Москві, „Ізвєстія", щоб відстрашити громадян Совєтського Союзу від отримування посилок із-закордону, спробували вдарити трохи в інший, як досі, тон. Роздираючи шати над важкою долею і злиднями Родіона Акульшіна, колишнього в'язня німецьких концтаборів і пізнішого ДП, що, переїхавши до Америки, мусить терпіти там „голод, холод і самотність", „Ізвєстія" через автора листа Ю. Васільєва і своїх кореспондентів намагаються протиставити... „безвивідні злидні" американського мецената Акульшіна „добробутові і достаткам" його московських родичів. Як виходить з надрукованих з доносом Ю. Васільєва коментарів, їхній дядько в Америці „мерзне і голодує", мусить працювати і як кльовн, і як артист, і як письменник, і як кухар, а до того ще й „ходити по людях та випрошувати у них старі речі", щоб могти їх посилати своїм небожам і небогам у Москву. Цей нюйоркський дядько — за словами „Ізвєстій" — заробляє всього лише 61 доляр і з цього мусить платити за помешкання 50 долярів, отже на прожиток йому лишається одинадцять долярів. Що більше, цей дядько мусить видавати сам написані ним книжки. З 700 примірників накладу першої книжки йому залишилося двісті штук, але все ж таки він видав кілька книжок і збирається видати нову під назвою „Чудо".

„Безвиглядним злидням" цього нюйоркського дядька - мецената „Ізвєстія" протиставлять... „блискучу матеріяльну сиуацію" його московської сім'ї. Євгенія Тітова заробляє, працюючи в ресторані, 50 рублів на місяць. Чоловік її заробляє 110 - 120 рублів, син Владімір стільки ж само, дочка Олена — 70-80 рублів. Разом усі вони одержують „велетенську" суму — яких 350 рублів. До того ж живуть вони . . . в двох кімнатах.

Порівнюючи американські злидні з московськими достатками, „Ізвєстія" цілком заплутались. Найперше вони не подали за який час Родіон Акульшін заробляє 61 доляр. Відомо, що мінімальна платня в ЗДА виносить 1.25 доляра на годину і що слабокваліфікований робітник чи й робітниця заробляють щонайменше 60 долярів на тиждень. Далі „Ізвєстія" не згадали, як той нюйоркський дядько влаштовується з виданням книжок у той час, коли видання 250-сторінкової книжки коштує в ЗДА яких дві тисячі долярів — астрономічну суму, що на неї мусіла б родина Васільєвих працювати не харчуючись і не вдягаючись, шість місяців. І, нарешті, справжня таки небилиця про ношений одяг. Адже кожен совєтський одержувач посилок із закордону і всі поштові та митні службовці знають, що вживаних речей із ЗДА до СССР висилати не вільно.

Очевидно, що урядові совєтські „Ізвєстія" намагаються тими брехнями протидіяти тому ефектові, що їх роблять на совєтське населення посилки з Америки і яких совєтський уряд не забороняє тільки тому, що сам з них користає, стягаючи від тих, що посилають, величезні оплати.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ . . .

ДИПЛОМАТИЧНИЙ УСМІХ МОНИ ЛІЗИ

Вісімдесят восьмий Конґрес ЗДА був готовий до церемонії урочистого відкриття, і знак цього виразно лежав на столичному місті. Відкриття нового Конґресу — завжди велика подія в цій країні: для цілої нації формально й політично, а для Вашинґтону також практично. Тут, сказати б, у тіні Капітолю, зблизька відчувається пожвавлений рух, новий пульс життя, урочистий настрій.

Але цим разом — у перших днях січня 1963-го року — Конґрес мав конкурента в столиці, що значно відтягнув увагу від його урочистого відкриття. Цю велику національну інституцію з понад 500 вибранців народу перемогла в популярності одним-одна жінка — Мона Ліза Джіоконда. Вже не молода, бо їй більше як чотириста літ; чи красуня — трудно оцінити нашими модерними стандартами краси, виробленими в Голлівуді й на конкурсах за міс Америку. Її мовчання не дозволяє міркувати про прикмети її розуму. Але нема сумніву, що вона повна дивного, принадного чару, а усмішка її найбільш таємнича й найбільш славна у світі. Нарешті і професійна реклями, що досягнула таких психологічних та технічних висот у нашій добі, значно причинилась до розголосу й популярности її гостинного виступу в столиці Америки.

Оце вперше в її доволі різноманітному житті залишила Мона Ліза своє постійне помешкання в колишньому палаці французьких королів — Люврі, щоб відбути далеку подорож за море.

Уперше в історії Америки влаштовано для твору мистецтва справді королівське прийняття як „для гостя нації". Здається, бракувало тільки салюту з 21 гармати, бо цього не дозволив дипломатичний протокол. Уперше в історії цієї країни президент держави відкривав виставку в Національній Ґалерії Мистецтва. Уперше він і перша леді країни завітали на прийняття до чужої амбасади не з нагоди приїзду голови чужої держави, а в честь картини.

І ось так фльорентійська дівчина, Мона Ліза, пізніше дружина Джіокондо, що служила як модель славному Леонардові і чомусь усміхалася кутиком уст, і той мистець, що зумів зловити назавжди чар тієї усмішки, стали героями політичної події на найвищому рівні.

На внутрішньому відтинку країни запрошення Мони Лізи було виявом, сказати б, культурно - мистецької лінії, яку започаткували Президент і його дружина. Ще інавгураційні урочистості з участю голлівудських зірок, з музичними продукціями і т. д. вказували, що наголос буде на культуру. Прийняття для мистців, для нобелівських лавреатів і концерти в Білому Домі, розмашні пляни нового внутрішнього оформлення президентської резиденції за ідеями місис Кеннеді, а зокрема патронування проєктові величного Національного Культурного Центру у Вашинґтоні, в парку над Потомаком, далі віддзеркалюють цю ж тенденцію. Під час бенкету, влаштованого для придбання фондів на Національний Культурний Центр (потрібно 30 мільйонів), Президент сказав, що ця країна буде відома в історії не з перемог на полі бою чи в політиці, а радше з її вкладу в збагачення духа.

Поклін Моні Лізі — це теж поклін мистецькому ґенієві Европи, признання його вищости і його вічности; це тоді, коли багато американців готові бачити в старій Европі тільки руїну колишньої святині духа. Це теж вказівка американському громадянинові, де шукати джерел найвищого мистецтва. В імені американського народу його президент, за словами Андре Мальро, французького міністра культури, „віддав найбільш блискучу пошану, яку будь-коли дістав твір мистецтва".

Очевидно, ця пошана має також міжнародне значення. Вона голосить світові про те, що Америка вміє схилити голову перед справжнім мистецтвом. Андре Мальро заповів, що він заявить своїм французьким землякам, що „ніяка інша країна не прийняла б Мони Лізи, як Америка".

І саме це „історичне виповічення" Мони Лізи було предметом довгих дипломатичних переговорів між Америкою і Францією (кажуть, що також між президентами Кеннеді і де Ґолем). Мона Ліза дала нагоду Америці й Франції зустрітися в розмові про спільність культурної місії і підкреслити взаємну приязнь, довір'я, зрозуміння й респект. Усміхнена Джіоконда зблизила дві великі нації, які такого зближення дуже потребують. Вона стала дійсно „амбасадором доброї волі".

Не все йшло гладко з приїздом Мони Лізи. Не те, щоб іміґраційна влада робила труднощі із в'їздовою візою. Те, що клопотало усіх причетних, було забезпечення цієї дами від змін температури, вологости, від морського повітря, американського клімату і від посягань на неї закоханих аматорів, грабіжників чи інших мистецьких анархістів.

Та й офіційне привітання і відкриття виставки не відбулося зовсім гладко. Увечері 8-го січня зібралося в залях Національної Ґалерії дві тисячі сто запрошених гостей. Президентська пара, віце-президент, міністер Андре Мальро, французький амбасадор з дружинами, дипломати, конґресмени, члени Найвищого Суду вели перед гостям. Промовляли Президент і французький міністер: про мистецького генія Мони Лізи, про її культурно - політичну місію. Але слова їх губились між мурами й колонами ґалерії: щось не в порядку було з голосниками, гості нетерпеливились і перешіптувалися, а журналісти й фоторепортери, як звичайно, вносили і свій вклад у непорядок.

Але Мона Ліза не турбувалася цим усім так, як директор ґалерії. На завісі з темночервоного велвету, на спеціяльному дерев'яному п'єдесталі, з почесною вартою „маріне" обабіч, висів найславніший образ світу. З нього, на тлі фантастичного краєвиду — скель, доріг, річок і мостів, — дивилась усміхнена фльорентійська дівчина. Може дивилась на товпу своїх обожателів, а може понад неї — у велику ротонду на постать бронзового Меркура в її рідній Фльоренції і з її ж таки століттями, твір Джіованні да Больонья, що саме здіймається в лет із води мармурової фонтани, а може й ще далі, у вічність . . .

І байдуже усміхається вона до тисяч глядачів з цієї заморської країни, що йдуть попри неї в безконечному поході. Дві тисячі вісімсот пройшло в першій годині після того, як відкрито образ для публіки. А в неділю черги стояли під дощем довгими двома вужами довкола будівлі ґалерії. Різні були завваги — від захоплених до байдужних . . . Як звичайно. Не всіх захопив чар її обличчя й усміху. Може зрозуміли красу її одуховленої ніжности, тої ґетівської „вічної жіночости", тільки через порівняння, коли відходили сусідньою залею і там зупинялися перед Рембрандтовими портретами, а між ними перед великим обличчям „Польського шляхтича", розперезаного тілом і душею, з кульчиком в усі та усміхом Заґлоби . . .

Кажуть, що ознакою доброго дипломата є вміння з приємною усмішкою говорити приємні або й найбільш неприємні речі, слова, повні змісту або цілковито порожні. Кажуть, що мовчати з такою усмішкою також добра дипломатія.

Чи не таку усмішку вибрала Мона Ліза Джіоконда? Скільки приємного або неприємного, повного змісту або пустого могла б вона сказати сучасникам з перспективи своїх століть або й з перспективи нашого шаленого часу. Та вона мовчить . . . На її обличчі вічна таємнича усмішка — дипломатична усмішка Мони Лізи.

(юст)

АЛЬЖИРЦІ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Французька преса заговорила раптом про несподівану проблему, яку — здавалося — розв'язано такою великою справою, як усамостійнення Альжиру: про проблему альжирців у Франції. Ця проблема стає тепер у зовсім новому світлі.

Приблизно 60 років тому альжирці, разом з мароканцями та тунісцями, були побажаними стрільцями тиральєрських полків і кіннотчиками відомих полків „спаґі", що тримали почесну варту при всяких урочистих нагодах, викликаючи екзотичне враження своїми білими бурнусами й червоними підбиттями своїх бедуїнських кирей. Вони були ніби символами отієї французької імперії, яка перед 1914 роком мало чим поступалася перед британською.

Тоді ж і до недавніх часів альжирці були дешевою, некваліфікованою робітною силою. Вони збудували паризьку підземку дешево й швидко, уживаючи застарілих технічних засобів. Паризьку підземку на початку нашого століття побудовано за п'ять років, а тепер на одну милю нової лінії витрачається майже два роки . . .

Французький колоніяльний статут був доволі ліберальний. Він не визнавав ніякої расової дискримінації. Дискримінація мала місце тільки при розподілі дібр, тобто на господарській базі: кольоровий не мав засобів, і тому йому не були доступні ані квартали білих, ані навіть поїзди та автобуси. Але коли він якісь засоби мав, то ніхто йому нічого не забороняв. На цій підставі кожен альжирець міг приїхати до Франції, бож Альжир вважався навіть не колонією, а кількома департаментами Франції.

Альжирських робітників у Франції було понад півмільйона. Більше не прибувало тому, що годі було знайти працю, а в першу чергу — не було чим оплатити подорожі кораблем з котрогось альжирського порту до Марселю. В метрополії їх вважали, певно, людьми другої кляси, але поза тим вони мали повну свободу. Якщо в Парижі чи будь-якому іншому великому місті Франції були квартали, заселені альжирцями, то це тому, що там мали вони дешеві кімнати в поганих готелях чи в старих, занедбаних домах. Хто заробляв більше, міг оселитися, де хотів. Однак, грошей альжирці не мали, бо звичайно вони утримували великі родини в Альжирі. А почуття родинного зв'язку у мусульман дуже сильне.

І так жили собі альжирці у Франції, висилаючи річно 100 мільярдів старих франків — двісті мільйонів долярів — додому, де ці гроші переходили в руки французьких купців, ремісників та фармерів. Ніхто їх не любив, ніхто ними не цікавився, хіба власники великих підприємств.

Після війни положення змінилося: Франція почала відбудовуватися і потребувала робітної сили. Альжирці, як сказано, є дешевими робітниками і державний інтерес наказував брати їх у першу чергу, бож, крім того, вони вивозили гроші в заморські округи Франції, тоді як італійські робітники вивозили їх таки закордон. В ім'я цього деякі великі фабрики й установи державного характеру зайнялися вишколом альжирців, щоб зробити з них кваліфікованих робітників . Тоді почали до них ставитися краще, бо вони являли собою вже міцнішу верству.

Аж раптом вибухло альжирське повстання. Ситуація не відразу, але різко змінилася. Підпілля Альжиру кинулося організувати своїх земляків у Франції. Це бо була не тільки свідома й кваліфікована маса, з якої можна було черпати кадри революціонерів та технічних помічників, але це було єдине джерело фінансових засобів для оплачування подорожей, закупу зброї і ін., бо з альжирської маси в Альжирі нічого було брати поза останнім бараном чи останньою сорочкою.

Та на цьому не скінчилося. Підпільники почали використовувати альжирських робітників у метрополії для натиску на уряд. Вони організували страйки, демонстрації, а були періоди, коли творили з тих робітників завзяті боївки, що спричиняли немало клопоту.

Тоді почало мінятися наставлення французів, які не могли залишатися байдужими до тих, хто вистрілює їхніх земляків. Власники фабрик були невдоволені, бо, крім страйків, ведених синдикатами, почалися страйки, наказувані підпіллям. Напруження зростало до такої міри, що альжирцям вимовляли працю, коли було їх ким заміститиі. А після проголошення самостійности Альжиру альжирці, зокрема кваліфіковані робітники, почали виїздити на батьківщину, надіючись хто на державне становище, хто

(Закінчення на стор. 3-ій)

Євген Онацький

Ті, що дістають поличники

Поличник по-італійському „скіяфо", а той, хто дістає поличник, функціонально називається „скіяферо".

Але тут може виникнути питання: хто ж це дістає поличники функціонально, тобто з обов'язку, при виконуванні своїх функцій? Виявляється, що існують, або в усякому разі довгий час існували, і такі люди.

Хто не чув про славнозвісну сицилійську Мафію, організацію злочинців, що ось уже майже сто років діє, не зважаючи на всі зусилля італійського уряду її знищити?

Поза централею Мафія поділена на менші відділи, на чолі яких стоять начальники, що в своїх „урядах" уважаються рівнорядними, а при них знаходяться, як адьютанти, оті скіяферо. Коли один з отаманчиків-начальників говорить другому рівнорядному з ним отаманчикові щось не дуже приємне, що може викликати небезпечну реакцію, він після того посилає до цього останнього свого „скіяферо", який мусить слово в слово переказати те, що не наважувався особисто досказати начальник. За це „скіяферо" одержує належну йому порцію поличників, від яких іноді йому обличчя пухне. . .

Таку ролю „скіяферо" у комуністичному світі виконують останнім часом Альбанія і Юґославія. Хто слідкував за дискусіями на з'їздах комуністичних партій мадярської, чехословацької, болгарської і італійської, або за статтями в часописах Москви, Пейпінґу, Тірани і Београду, хто, нарешті, читав звіт Хрущова на останній сесії Верховного Совєту в Москві, той не міг не завважити, що те, що ще декілька років тому здавалося неможливим, в усякому разі мало ймовірним, тепер стало фактом: в інтернаціональній комуністичній Мафії немає більше єдности, хоча довший час цю відсутність єдности й намагалися прикрити „скіяферо" — Альбанія й Югославія, приймаючи на себе всі ті поличники і лайки, що їхні „шефи" не наважувалися ще сказати один одному у вічі.

Після останнього з'їзду італійської комуністичної партії та візити Тіта у Москві машкару скинено, і часописи Пейпінґу та Москви вже відкрито вимінюються найнеприємнішими епітетами. Найгірші припадають Москві, властиво Хрущову, якого китайський диктатор називає зрадником марксизму - ленінізму, ревізіоністом, капітулянтом і т.д. Альбанія йому звичайно вторує, і офіційний часопис Тірани з приводу виступів Тольятті на з'їзді італійської комуністичної партії пише, що цей останній „підніс прапор ревізіонізму, розвалюючи інтернаціональний комунізм і йдучи за Хрущовим по шляху зради марксизму-ленінізму".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті й дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

РЕЗОЛЮЦІЇ ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ УККА

ЩО ВІДБУВСЯ В НЮ ЙОРКУ 11-13 ЖОВТНЯ 1962

(2)

2. Встановлена де факто і де юре волею і силою українського народу Українська Держава була знищена і воля та самовизначення українського народу насильно заперечені агресією колоніяльного большевицько-московського імперіялізму. Україна впала першою жертвою того імперіялізму, до чого причинилися не тільки переважаючі сили совєтської Москви, але й байдужість та інертність волелюбних і миролюбних націй світу, включно з тодішнім урядом З'єдинених Держав Америки. Тим часом, насильне заперечення Совєтською Росією українського самовизначення та агресія і в її результаті окупація Української Держави імперіялістичним совєтським режимом Москви стали початком та причиною дальших совєтсько-московських агресій, потоптання нею права самовизначення цілого ряду інших колись вільних та незалежних націй і, вкінці, теперішньої загрози для всього вільного світу, включно із З'єдиненими Державами Америки, перед воротами яких на Кубі цей совєтсько-московський агресивний імперіялізм встановив тепер свою випадову базу.

3. Український нарід ніколи не погодився і не признав насильної совєтсько-московської окупації України та насильно накиненої їй форми сателітної Української Совєтської Соціялістичної Республіки. Він, український нарід, безперервно та з найбільшими жертвами життя і майна продовжує свою героїчну боротьбу за привернення своєї волі в соборній і суверенній та народоправній Українській Державі. Ця боротьба продовжувалася явно і підпільно політичними партіями, військовими та революційними формаціями, як Зимові Походи, Українська Військова Організація, Організація Українських Націоналістів, Союз Визволення України, Спілка Української Молоді і Карпатська Січ під час другої світової війни, Перша Дивізія „Галичина" Української Національної Армії і славна Українська Повстанська Армія, від створення та виступу до бою якої проти комуно-московських і нацистично-німецьких загарбників і окупантів української землі саме тепер сповнясться 20 років. Рівночасно і ввесь український нарід продовжував та продовжує цю свою боротьбу за самовизначення на всіх ділянках свого життя, не зважаючи на всі терористичні та народовбивчі акції совєтсько-московського окупанта.

Виходячи з таких заложень та визнаючи й усвідомлюючи такі правди, Восьмий Конґрес Американських Українців постановляє і рішає:

З'ЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ АМЕРИКИ

Тому, що Український Конґресовий Комітет Америки, як речник американських громадян українського роду, вітально зацікавлений закордонною політикою З'єдинених Держав Америки відносно Союзу Совєтських Соціялістичних Республік, рабовласницької імперії, зложеної з багатьох окупованих не-московських націй, між якими Україна, країна нашого походження, є найбільшою та найзавзятішою в своєму спротиві московському імперіялізмові й комунізмові; і

Тому, що З'єдинені Держави Америки є провідною потугою та надією вільного світу, від якої всі окуповані і поневолені нації за залізною заслоною очікують допомоги в їхній боротьбі за відновлення державної суверенности; і

Тому, що багато народів світу одушевлялися та брали собі приклад з американських демократичних інституцій і політичної рівноправности, унаглядненої системою нашої влади, з американських конституційних вольностей, що ними користуються всі громадяни, без уваги на їхнє походження, віровизнання і політичні переконання; і

Тому, що Конґрес З'єдинених Держав в липні 1959-го року однодушно схвалив Резолюцію про Тиждень Поневолених Націй, визнавши нею право 22 окупованих комуно-московською імперією націй на повну волю і державну незалежність, що цілком відповідає духові Декларації Незалежности й Конституції З'єдинених Держав Америки та духові проголошеного президентом Вудро Вільсоном права на самовизначення всіх народів; і

Тому, що Український Конґресовий Комітет Америки постійно і безупину пропонував і дораджував Урядові і Конґресові З'єдинених Держав дати всю можливу допомогу українській та всім іншим поневоленим й окупованим націям відповідною політикою, яка в застосуванні до окупованих не-московських націй Совєтського Союзу збільшила б та сконсолідувала б їхні аспірації на волю, самовизначення і державну незалежність і тим самим сповільнила б похід комуністичної Москви на завоювання світу; і

Тому, що в серпні 1961-го року державний секретар Дін Раск у повній суперечності до відомих історичних фактів та образливо для всього українського народу заявив, мовляв, Україна, Грузія і Вірменія є „традиційними частинами історичної совєтської держави", і що Америка не повинна проповідувати „розчленування" тієї „історичної держави"; і

Тому, що така заява, складена найголовнішим після Президента керівником американської закордонної політики, фактично і практично допомагає і скріплює намагання тоталітарного московського комунізму для злиття всіх окупованих ним націй в одну формально совєтську, а фактично московську націю; і

Тому, що Восьмий Конґрес Американських Українців вповні здає собі справу з того, що З'єдинені Держави Америки є і повинні залишитися головним і могутнім бастіоном волі та головною надією всіх окупованих і поневолених націй світу, як і вповні свідомий того, що такі заяви, як їх склав секретар Дін Раск, сильно послаблюють цю могутність і ці надії,

ТОМУ ВОСЬМИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Всецілο і непохитно піддержувати зусилля Уряду ЗДА, скеровані на збереження миру в світі, але не за всяку ціну, зокрема не коштом аморальних і безвиглядних компромісів з комуно-московським тоталітаризмом й імперіялізмом, бо це не тільки не служить справі миру, а, навпаки, збільшує загрозу для нього;

2. Апелювати до Президента й Уряду, щоб вони заперечили заяву державного секретаря Діна Раска, яка противиться історичним фактам та яка принесла велику шкоду престижеві З'єдинених Держав, як волелюбній нації та лідерові вільного світу;

3. Піддержати всецілο резолюцію конґресмена Флада, якою пропонується встановити постійну конґресову комісію для поневолених націй, завданням якої було б збирати об'єктивні і безсторонні інформації про всі поневолені нації та опісля використовувати ці інформації і факти для закордонної політики ЗДА і не в останній мірі як засіб, щоб високі репрезентанти і керівники тієї політики не допускалися таких кардинальних помилок, як її допустився державний секретар Дін Раск своєю заявою про Україну та інші поневолені нації;

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 Old York Road, — PHILADELPHIA 41, Pa.

Українське Різдво на хвилях радія в Питсбуржчині

І цього року українці в Питсбуржчині мали багату різдвяну програму на хвилях місцевих і довколишніх радіових стацій. На Свят-Вечір, також в день Різдва за новим стилем, відбулися окремі святочні програми, в рамцях постійної, широковідомої тут Радіової Години, яку від тринадцяти років провадить в Питсбурґу інж. Михайло Комічак. Востаннє надавча потужність тієї стації зросла двократно, сягаючи тепер своїм „українським" засягом приблизно 150 миль довкруги столичного города „заліза й сталі", Питсбурґа. Також від тринадцяти років головним технічним керівником - інженером тієї „української" радіостації являється п. Мих. Комічак, чільний репрезентант і діяч тут народженої ґенерації українців.

З нагоди Різдва за старим стилем українська Радіова Година в Питсбурґу, крім своєї постійної щонедільної програми (45 хвилин), мала дві спеціяльні святочні програми, у Свят - Вечір і в день Різдва. Довго передавалися різдвяні привіти від тутешніх організацій і окремих осіб, був і довший привіт для українців Західньої Пенсилвенії від Головного Уряду УНСоюзу та від редакції „Свободи" для урядників, членства, для читачів і співробітників „Свободи" в цій частині української Пенсилвенії. Були привіти від Головної Канцелярії УККА та від інших наших центральних установ, запомогово-братських і культурно - громадських.

Уперше за час існування тієї Радіової Години — незвичайно змістовний і теплий привіт з нагоди Різдва — склав духівництву і вірним УПЦеркви в Питсбуржчині — Високопреосвященний Архиєпископ Мстислав, Голова Консисторії УПЦеркви з осідком в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. Перебуваючи накоротко перед Різдвом в Питсбуржчині з нагоди похоронів бл. п. о. митрата Григорія Пипюка, в Монесен, Па., Архиєпископ Мстислав, на запрошення п. Мих. Комічака, завітав до його радіової студії в Питсбурґу, щоб скласти на радіовій записці глибокопатріотичний привіт своїм вірним в Питсбуржчині. На тиждень раніш Владика Мстислав подав також свій Різдвяний привіт українцям на поневоленій Батьківщині, зі студії „Голосу Америки" у Вашингтоні.

В посвяточних розмовах і зустрічах українців Питсбуржчини, без огляду на конфесійні різниці, широко й тепло коментували Різдвяний привіт Архиєпископа Мстислава в Питсбурґу. Владика Архиєпископ говорив, між іншим: „Цьогорічне Різдво, ми, частина великого українського народу, що з волі Божого Провидіння разоелена у вільному світі, будемо святкувати в більше, як у чотириста храмах Божих УПЦеркви, що їх побудували вірні українці в різних вільних країнах світу, Богові на славу, народові нашому на духовне зміцнення. Сотки церковних хорів і тисячі співаків у них вільно і радісно прославлятимуть Христа нашими колядками, що їх на протязі віків уложив наш побожний нарід. Зміцнюймо в собі віру, що новонароджений для нашого спасіння Син Божий допоможе нам стати кращими і міцнішими борцями за Його святу Правду на землі", говорив Архиєпископ Мстислав.

Крім цього „столичного" святочного радіомовлення, також і цього року американська радіова стація на північ від Питсбурґу, в Ембріджі, де знаходиться поважне скупчення активного й зорганізованого українського елементу, виявила незвичайну прихильність місцевим українцям. Протягом двох днів, тоб то в день Свят - Вечора (по старому стилю) й на Різдво надавала вона приблизно в чвертьгодинних відступах часу — довгу й дбайливо складену в'язанку українських коляд і колядок, продукції найкращих наших хорів. Це сталося стараниям пароха УПЦеркви св. Володимира в Ембріджу, Всеч. о. Миколи Федоровича. Кілька днів перед Різдвом він приготовив у студії місцевого радія довгу записку, зложену з понад трьох десятків найкращих наших різдвяних мелодій. Кожну коляду проголошував поанглійськи згаданий священик, подаючи її назву також по-українськи, також складаючи короткий святочний привіт. Ширшу згадку присвячено „Щедрикові", про якого сказано й те, що його американська інтерпретація увійшла до репертуару найкращих американських різдвяних мелодій.

На цю оригінальну дводенну різдвяну програму в Ембріджу звернув теж увагу п. Мих. Комічак під час своєї „широкого засягу" Різдвяної програми з Питсбурґу, заохочуючи українців в околиці „ловити її на своїх апаратах впродовж двох святкових днів. На марґінесі такого святочного Різдвяного експерименту в Ембріджі двічі зовсім безкоштовно відбутого, при мінімальних зусиллях аранжерів на місці, приходить думка: чи не могли б про те саме постаратися наші меткі єдиниці по менших наших осередках? Заохотити, навіть з чисто безнесового боку переконати менаджерів льокальних радіових стацій — поступити так само під час українського Різдва? В яку сотню разів повторена на хвилях льокальних радіових стацій пригадка - фраза про „українське Різдво", про старовинні і прегарні українські колядки й колядки, — переконає довкілля „хто ми, чиїх батьків діти"; також і те, що це великий нонсенс і баламута окреслювати наше Різдво кривдячою нас, з історичного боку неграмотною фразою про якесь „рашян Кризмус". Як свідчить минулорічний і цьогорічний досвід, хоч би в такому невеликому Ембріджу, не лише українці, але й чужинці засипували письмами й телефонами місцеву радієву стацію, з найбільшим признанням.

Зворушливий був випадок у день Різдва: недалеким від Питсбурґу далекобіжним „Тирнпайком" їхав з Ню Йорку в Клівленд наш зовсім замериканізований земляк. Припадково включив радіо на це місце, в якому надавала емброиджська радіостація наше „Бог Предвічний" у аранжеровці Капелі Бандуристів з Дітройту. Наш національно-релігійний „блудний син" був глибоко зворушений піснею, бо чув її останній раз іще в свойому дитинстві, потому, зі смертю батьків, зовсім відчужився від рідного довкілля. Прослухавши „Бог Предвічний" до кінця, водій авта зробив зупинку в недалекому біля шосе ресторані, покликав згадану радіостацію, дякуючи їм за таку милу несподіванку в дорозі. Потому, діставши телефон аранжера тієї оригінальної „Різдвяної програми", відкрив перед ним свою душу, довго „сповідаючись" зі своїх невільних „гріхів" щодо занедбання релігійно - національних традицій своїх давно спочилих у Бозі, батьків . . .

Кор.

Картки Видавництва „Криниця"

Вже кілька разів на сторінках „Свободи", „Вільного Слова" та інших часописів появлялось оголошення про серію українських листівок видавництва „Криниця" з відбитими їх зразками, які вийшли в гарному кольоровому виданню.

Мало б створитися враження, що то є звичайний „бизнес" українського підприємця, бо ж ніде не появилося глибшої оцінки праці того видавництва. Мета діяльности „Криниці" зовсім не прибуткова.

Листівки „Криниці" не мають ні спеціяльно святочної тематики, ні готових трафаретних текстів поздоровлення, як то водиться в Америці Тут прозраджується інший задум, ініціятора видавництва.

Всяке видавництво, а зокрема видання мистецьких речей є галуззю культури. З цієї точки погляду кожна листівка з щирою українською тематикою є кусником нашої культури. І ось, нагадувати про свою культуру, не дати згинути на чужині спогадам про рідний край мабуть і покликали „Криницю" видавати саме такі листівки. Українську книжку мало читають. Гарно ж видана карточка скоріще дістанеться до рук масового українського покупця.

А з перегляду прізвищ авторів-мистців, що їхні твори репродукує на своїх листівках „Криниця", можна помітити ще один високо корисний момент, що його узгляднює видавництво в своїй службі рідній культурі. „Криниця" популяризує разом з відомими мистцями і нові сили. Тим видавці підтримують пориви нових мистців.

Між картками, що їх оце переглядаємо, бачимо дві репродукції Сергія Васильківського: „Розлога та пишна левада" і „Через річку". Обидві чарують і свіжістю кольорів і панорамами з рідного краю. Сергій Кіндзерський-Пастухів дав портрети гетьманів: Сагайдачного і Хмельницького. В них він віддав масстатичні риси тих козацьких володарів, що від їхньої сили волі й хисту полководців тремтіла Москва й Варшава. Сергій Макаренко змалював Тараса Шевченка, відтворивши в глибоких очах поета ті його „думи". А ось образок пензля Л. Шевчук - Дністрової „Гей поля, ви, поля!". Яка широка картина безкраїх ланів України з розкинутими поодинокими кріслатими дубами. Яка ніжність барв, а засібна того милого українського блакитного неба. Надія Сомко дала „Квіти" й „Під небом України". Тут маємо яскраві, аж палкі барви сміливого її пензля, жартівливі, життерадісні дівчата. Нічого й казати, гарні листівки й гарні та різнородні теми, що промовляють до українського серця й думки викликають не забувати про далекий, любий, рідний край.

„Криниця" робить ще й пропаґанду нашого мистецтва і наших мистців серед неукраїнського світу. Видавництво робить прислугу українській культурній справі. Тому воно заслуговує на ширшу підтримку, і є щиро бажанням, щоб ті листівки знайшли масового покупця, бо це забезпечило б дальшу працю Видавництва.

Ант. Купшинський

Українці в Канаді вже в 1880-их роках

Вінніпеґ, Ман. Один із дуже цікавих викладів на тему українського поселення в Канаді відбувся заходами Української Вільної Академії Наук — УВАН у Канаді 16-го грудня 1962 в мриміщенні УНДому в Вінніпезі. Зібрання відкрив і проводив дискусію д-р І. Мандрика, заступник президента УВАН. Доповідь на тему „З історії українського поселення на Пойнт Дуґлас у Вінніпезі" прочитав д-р М. Марунчак. Він подав на основі пильно призбираної літератури й джерельних церковних архівів історію цієї частини Вінніпеґу й ствердив незаперечні факти, що українці на Пойнт Дуґлас вінчалися, хрестилися й жили вже в 1880-их роках, отже довго перед леґендарною вже тепер датою „першого українця в Канаді" з 1891 р. що її з незрозумілих причин дехто плекає в офіційній історіографії Канади. Свою доповідь автор рясно ілюстрував фотостатами з архівів, мапами й відписами окремих документів. На основі призбираного матеріялу — закінчував д-р Марунчак — всі основи для того, щоб дату 1891 пересунути назад до 1880-их років. В живій дискусії, що опісля розвинулася, приймали участь інж. Продан. п. Слиндюк, п. Господин, пані Войценко, панна Негрич і д-р Мандрика. Зібрання закінчив заключним словом проф. Яр. Рудницький, що підкреслив вагу джерельних дослідів над історією Канади й українського поселення в ній, завважуючи, що для цього треба використати й річники американської „Свободи", якої мікрофільм зберігається в Вінніпеській леґіслатурі. Доповідь д-ра Марунчака появиться незабаром друком і буде приступна широким колам дослідників.

Черговий „академічний виклад" на тему „Україна й Крим" м-ґра Мельника назначено на день 20-го січня 1963-го року.

Б. Г. С-р

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

В СПРАВІ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

(Комунікат Управи СУСТА)

Віддзеркалюючи зацікавлення справою побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, які нуртують серед українського студентства в ЗДА, Управа Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) на свойому засіданні 10-го листопада розглянула відомі проєкти пам'ятника і прийшла до одноголосного переконання, що найбільш корисною і доцільною для української справи і столиці ЗДА є реалізація проєкту пам'ятника - музею роботи архітекта М. Д. Німцева, опублікованого в українському щоденнику „Свобода" з 4-го жовтня 1962 р.

В добу непевности і постійної загрози війни пам'ятник-музей може мати велику ужиткову вартість, бо його можна використати як схоронище від можливої атомової атаки на столицю. Такий утилітарний характер пам'ятника - музею разом з іншими мотиваціями, — це найкращий арґумент проти опінії деяких урядових кол, що Вашингтон вже має й так забагато звичайних статуй. Одначе, в зв'язку з тим виринають нові проблеми, а саме: висота додаткових коштів потрібних для того, щоб пристосувати пам'ятник-музей для потреб цивільної охорони і питання, хто мав би покрити ці кошти.

За відповіддю в справі кошторису і згоди на відповідні зміни в проєкті Управа СУСТА звертається в першу чергу до автора проєкту пам'ятника - музею. Відносно додаткових коштів, то їх повинен покрити федеральний уряд, бо пам'ятник-музей буде служити публічній безпеці. Комітет Пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні повинен в свою чергу провірити цю можливість.

Коли з певних причин уряд не може покрити додаткових коштів, то українська громада в ЗДА напевно зробить це як скромний вияв вдячности Країні Волі за те, що вона спасла сотні тисяч українського люду від московської заглади і як вияв зрозуміння обов'язків, які на нас покладають досвід з російським імперіялізмом і напруження в світі.

10. листопада 1962.

За Управу СУСТА:
Володимир Д. Прибила мол., президент;
Богдан Футей, 2-ий віце - президент;
Таня С. Матійців, голова Комісії для Справ ФКУ;
Евген Лапцик, 5-ий віце - президент;
Маруся Прибила, секретарка;
Юрій Фединський, редактор журналу „Горизонту";
Мирослав Г. Кравс, скрабник;
Любомир М. Зобнів, голова Комісії Середньошкільних Справ;
Тадей Тарнавський, голова Комісії Культурно-освітніх Справ.

Українські колядники в посадника Ню Йорку

На латинське Різдво, 25-го грудня 1962, новаки Сьомого Гнізда „Перелетні пташки" вибрались колядувати посадникові Ню Йорку Робертові Вагнерові і його родині. Провадив їх Гніздовий Володимир Гайдук, який навчив їх колядок. Один із опікунів Гнізда помагав привести новаків до резиденції посадника.

Сторожі були здивовані такими відвідинами, і один з них ходив до посадника про дозвіл. В хаті колядники стрінули посадника, його дружину і обох синів: Роберта мол. і Дункана. Наші новаки заколядували „Тиху ніч", потім „Бог Предвічний" і побажали Щасливих Свят та Успішного Нового Року.

Панові Вагнерові подобалася українська коляда „Бог Предвічний" і він дав собі її накрутити на пластинку. Хлопці раділи, як за декілька мінут чули свої власні голоси. Ще трохи поговорили про себе, почастувались шоколядкою і подарували посадникові пластинку з українськими колядами. Опісля всі колядники вписалися до пам'ятної книги, як гості. Приявні були: Адріян Сливоцький, Ігор Сидоряк, Михась Штогрин, Василь Рудик, Юрко Пеленський, Олесь Сокіл, Олесь Мотиль, Олесь Лабунька, Гніздовий Володимир Гайдук і Олексій Сокіл. Вкінці попрощалися з родиною посадника стиском руки і, втішені таким сердешним прийняттям, наші новаки поспішали додому з милим враженням.

О. С.

Українська Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 18-го січня з огляду на Йорданський Свят-Вечір ніякої програми в Клюбі не буде. На другий тиждень, в п'ятницю 25-го січня в ЛМКлюбі відбудеться авторський вечір Леоніда Полтави.

● **Президент Торговельної палати в Східньому Берліні Дікман** накреслив у чорних барвах господарську ситуацію в Східній Німеччині. Він призвав, що „перемогу соціялізму треба ще виборoти на господарському секторі" та що „зроблено багато помилок", внаслідку чого східньо - німецька господарка „відстає від світового рівеня" однаково щодо величини продукції, як ще більше — щодо якости товарів.

З наукових конференцій УВАН у ЗДА

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ІГОРЯ ШЕВЧЕНКА: „П'ЯТДЕСЯТЬ ДНІВ НА СІНАЇ"

28 жовтня 1962 р. відбулась пленарна конференція УВАН у ЗДА, на якій проф. Колюмбійського університету, д-р Ігор Шевченко зробив доповідь „П'ятдесят днів на Сінаї". Конференцію відкрив президент УВАН у ЗДА професор О. З. Архімович, який відрекомендував доповідача як ученого-візантолога, автора ряду розвідок. В 1960 році проф. Шевченко, як представник Колюмбійського університету, брав участь в експедиції на Сінай, що її організували Принстонський і Мишиґенський університети у співпраці з Александрійським університетом (Єгипет).

Першу частину доповіді проф. Шевченко присвятив історії манастиря св. Катерини, що лежить у пустелі, недалеко від південного краю Сінайського півострова і віддавна був відвідуваний прочанами як святе місце. Манастир був заснований Юстініяном, володарем Візантії десь між 548 і 565 роками. Причини його заснування були не тільки релігійні, але й військові та ідеологічні. Він мав бути фортецею на кордоні імперії, а також центром поширення християнської ідеології. Манастир був побудований місцевими силами. Нема відомостей про те, хто і звідки були мистці, що виконали чудові мозаїки. Манастир процвітав перше сторіччя свого існування, але арабське завоювання в 40-х роках УП сторіччя загальмувало його дальший розвиток і відрізало манастир від Візантії. Проте Іслям не знищив манастиря. Монахи знаходили шляхи співіснування з переможцями. В XI столітті монахи піднесли значення манастиря в західньому світі, оголосивши знахідку окам'янілих останків св. Катерини, яка вмерла мученицькою смертю в ІУ столітті. В XII або XIII столітті манастир був переіменований на манастир св. Катерини. Завоювання Єгипту турками в 1517 році позначилось пограбуванням манастиря, але був і позитивний вплив, бо кінчилась ізоляція манастиря, він став часткою великого православного світу.

Сінайський манастир на початку мав явно грецький характер, що потверджується рукописами. Написи були двомовні: грецькі і арабські. Від ХУШ століття його національний склад теж став більш-менш грецьким. Кількість монахів у манастирі мінялась. Є дані, що у найвищий момент його розвитку було до тисячі монахів. У XIУ столітті їх було 200. Деякі документи XVII і XIX століття містять 50 - 60 підписів монахів. В 1960 році було 10 монахів, усі греки.

Сінайський манастир може похвалитися кількома видатними літературними досягненнями УП сторіччя, але більшу ролю він відігравав як скарбниця пам'яток іншого походження. Науковий інтерес до скарбів манастиря почався з другої половини ХУП сторіччя. Перші спроби чужинців описати рукописи манастиря були в 1709 і 1729 роках, але перші серйозні описи зробили в XIX і на початку XX століття росіяни і німці. В 1886 році вийшов друком перший каталог 1223 рукописів, а в 1915 році — решта каталога. Перед початком Першої Світової війни німецька експедиція зробила 8 тисяч фотографій не тільки рукописів, але й написів на стінах та мозаїк. Як тільки почалась війна, ці матеріяли на Суезькому каналі перехопили англійці і знищили. Пізніше Бібліотека Американського Конґресу зробила мікрофільми приблизно третини рукописів. В 1958 і 1960 роках на Сінаї працювала експедиція, згадувана на початку конференції.

Проф. Шевченко показав ряд кольорових фотографій краєвидів Сінайського півострова і загального виду манастиря та його окремих будов. Зовні манастир нагадує фортецю і ще в XIX столітті монахи підіймали прочан на линвах до брами, що була високо в стіні. Манастир зазнав багато перебудов за чотирнадцять століть свого існування, але в його архітектурі ще збереглися елементи УІ століття.

Надзвичайно цінними в манастирі св. Катерини є ікони, які збереглися завдяки тому, що манастир був відрізаний від Візантії у УШ - IX століттях і не постраждав від іконоборства. Експедиція 1958 - 1960 року зробила каталог і фотографії понад 2000 ікон. Проф. Шевченко показав численні кольорові фотографії ікон, зокрема ікони УІ або УП століття, що є величезною рідкістю. Продемонстровано цікаву серію ікон з XII століття. Також показано фотографії мозаїк і чудових кольорових мініятюр, що прикрашають рукописи.

Обов'язки проф. Шевченка під час експедиції полягали в рекордуванні написів на стінах, датованих від УІ до ХУШ сторіччя. Також він досліджував рукописи. Деякі знахідки були надзвичайно цікаві, як от, окремі аркуші нового завіту V або навіть ІУ століття. Серед документів він знайшов список пожертв на манастир українських гетьманів кінця ХУП століття.

Л. Д.

АЛЬЖИРЦІ У ФРАНЦІЇ

(Закінчення із стор. 2-ої)

на партійну кар'єру за підпільну діяльність, а хто просто на саму можливість легко нажитися коштом французів, що почали масово виїжджати з Альжиру.

Але в господарському відношенні самостійність Альжиру не принесла йому ніякого чуда. Навпаки, господарське положення в тій країні значно погіршилося, бо через діяльність підпільної організації, а згодом масові й безладні виїзди европейців — економічне життя було дезорганізоване.

Кого політичні провідники молодої альжирської держави стягнули, той якось примістився. Але що робити з безробітними й взагалі без засобів до існування? І їм порадили виїздити до Франції. За порадою чи й без поради в грудні проявляється величезний приплив альжирців до Франції. Є тут і чисто формальна причина: до 1-го січня 1963-го року їх вважали ще рівними в правах з французами і на в'їзд не треба було ніякого дозволу. По тому реченці буде складений новий статут для них.

Прибувають альжирці до Франції без ніяких засобів, навіть часом без запасової сорочки. В більшості це елемент новий, не вміє ні слова по-французьки. А в зв'язку з демобілізацією і припливом понад півмільйона переселенців з Альжиру европейців брак робітників у Франції значно зменшився. До того ж — хто і де сьогодні потребує некваліфікованого робітника? Навіть для роботи на фармі треба мати якесь знання, з огляду на механізацію сільськогосподарських робіт.

І ті бідні люди, часто хворі на трахому чи навіть на сухоти, шукають пристановища у земляків. Але ті земляки самі живуть у будах або в маленьких, переповнених кімнатах. Їхні можливості примістити безробітних не переходять 10% наявного альжирського населення Франції. А тут число альжирців за останні місяці зросло на 30% а в деяких місцевостях південної Франції — аж на 40%

Постала несподівана проблема: що з ними робити? Дорогу назад оплатити їм нема кому, та й нема підстави їх викидати. Лишається єдиний спосіб: просити альжирську владу, щоб вона негайно припинила неплянові виїзди та створила установу, яка цими виїздами керувала б.

Альжирці у Франції, зокрема ті, які тепер туди прибувають, являють зайвий доказ, що, будуючи державу, не треба забувати господарських і соціяльних справ, бо вони стають пекучими відразу ж після перших святкових днів. Їсти бо хоче і мусить найбільший ідеаліст.

О. Д-вич

Виставка образів артиста-маляра Івана Кучмака

Я міг оглянути виставку образів артиста - маляра Івана Кучмака. Це була хвиля, яка позістане для мене довгі літа незабутньою. В той день схилив свою голову перед талантом артиста-маляра. Кожда людина не все пам'ятає, чого в житті навчилась, одного тільки ніколи не забуває, а саме перші стежки, по котрих рих вчила нас мати ходити. З тими стежками зв'язана найкраща частина нашого життя, буйна молодість.

Ми покинули рідну хату, ми її покинули, але ми її не забули. Минуло десять, минуло двадцят, минуло тридцят літ, а рідне гніздо не забуте. За тридцят літ людина заощадила собі кілька долярів, в неї родиться мрія ще раз побачити рідну хату та могили своєї рідні.

На виставці образів, а було їх понад п'ятдесять, оглядаю раз, вертаюся другий, третій, четвертий раз від початку, а вони все більше і більше притягають мене до себе. Образи артиста-маляра поставили перед моїми очима рідні хати, ту орку нашу правдиву, жнива, снопи довкола нас, сінокоси, і все інше таке вірне, таке близьке, таке правдиве. Стою перед образом „Палення листя", що ж воно є для мене, листя і нічого більше. Геній маляра творить для мене незабутній образ, ті клуби диму в різних відтінях та вогонь в різних кольорах. Я не тільки побачив наших колядників, обсніжених зі звіздою, та вертепом, але і переживав ті хвилі. Чи то мрія, чи дійсність, я є в рідній хаті на вечері на Святий Вечір. Тільки геній артиста - маляра може збудити в людині такі пережиття.

Петро Квозко

ЩЕ ДО РОКОВИН УПА В АЛЕНТАВН

Прохаємо ласкаво помістити наше спростування до репортажу Костя Слобідського про „Роковини УПА в Аллентавні", який був надрукований в „Свободі" з 14-го листопада ц.р. (ч. 227), де написано, що „імпрезу влаштував Союз Української Молоді з Ню Йорку". Фактичним ініціятором у підготовці й влаштуванні був 20-ий Відділ ООЧСУ в Аллентавні, який запросив до виконання мистецької програми Ансамбль Бандуристок СУМА з Ню Йорку під кер. п. Данилова.

За Управу Відділу:
І. Морковчук, голова
М. Качмар, секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 18-го СІЧНЯ 1963:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі, при 90 Фліт вул. — Проситься членів прибути на Збори та вирівняти свої членські вкладки. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 19-го СІЧНЯ 1963:

ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, в год. 7:30 веч. Подаємо до відома всім членам склад нової Управи на 1963 р.: Д. Кучера, предс.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр. Контр. Комісія: Н. Муляр, І. Пшиничняк. Опікуни хворих: С. Вера і К. Нодіс.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Зборів членів В-ва св. Юрія, Відд. 239, від год. 3:00-4:00 по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 Норт Френклін. Опісля, в тій же самій заллі — Річні Загальні Збори членів цього ж Б-ва, в год. 4:00 по пол. Якщо в тому часі не буде на залі вимагана статутом скількість членів, Збори зачнуться в год. 4:30, при кожній кількості членів і всі прийняті ухвали будуть правосильні. На Зборах, крім вибору нової Управи, буде ширший порядок нарад. — д-р В. Ґалан, предс,; М. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, в год. 7:00 веч., в залі при 33 East 7th St. Проситься членів прибути на Збори та вибрати нову Управу на 1963 р. Перед Зборами можна вплачувати членські вкладки. — Управа.

ПЕТЕРСОН, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:00 веч., в домі п. Винярського — 482 Main St. Управа просить членів прибути на Збори. Якщо на означений час не явиться відповідна кількість членів, то Збори відбудуться одну годину пізніше, вже при кожній кількості. — За Управу: Лопушняк.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Річні Збори Б-ва св. Димитрія, Відд. 288, в год. 7:00 веч., в церковній залі. Просимо членів прибути на Збори і вирівняти свої залеглі вкладки. — Д. Мушастий, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234 ,в год. 7:00 веч., в УНДомі. В програмі Зборів: звіти Управи за минулий рік, та вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься всіх членів взяти участь у Зборах. — І. Іваник, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:30 веч., в Січовім домі. Проситься всіх членів прибути на означений час та вирівняти залеглості. — М. Демків, предс.; А. Вореченко, кас.; М. П. Отрок, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місяч- Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 372, в год. 7:00 веч., в Іґел Голл, 210 Черч вул. Управа запрошує всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на Збори на означений час. — На Річних Зборах в дні 15-го грудня мин. року, обрано нову Управу в такому складі: С. Дубей, предс.; Ю. Ярема, фін. секр.; І. Головка, кас.; П. Шило, рек. секр. Рівночасно подаємо до відома, що Місячні Збори відбуватимуться як звичайно, кожної третої суботи в місяці, в Іґел Голл.

ШИКАҐО, Ілл. — Річні Загальні Збори Б-ва св. Стефана, Відд. 221, в год. 11:00 перед пол., в Домі Відділів УНСоюзу, при 845 N. Western Ave. Порядок Зборів: відкриття Зборів; звіти урядників, звіт Контр. Комісії, дискусія над звітами і їх затвердження, вибір нової Управи на 1963 рік та внески і запити. Просимо усіх членів взяти участь в Річних Загальних Зборах. — П. Куліш, предс.; І. Михальцевич, кас.; Т. Шпікула, фін. секр.; М. Гікавий, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Річні Збори С-ва Благовіщення, Відд. 125, в год. 1:30 по пол., при 843 N. Western Ave., на 2-му поверсі. Просимо про Вашу численну участь у Зборах. — І. Подола, секр.

ДЖАНСТАВН, Па. — Річні Збори В-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 11, по Службі Божій, в церковній залі, при Мейпел Еве. Проситься членів прибути на Збори, вирівняти членські вкладки, вислухати звітів за мин. рік та вибрати нову Управу на 1963 рік. — Управа.

АКРОН, Огайо. — Річні Збори Б-ва Сош. Св. Духа, Відд. 295, в год. 1:30 по пол., в залі нової церкви, при 1866 Brown St. Обов'язком кожного члена є явитися на цих Зборах, вислухати річних звітів та взяти активну участь у різних ухвалах та виборі нової Управи на 1963 рік. — Т. Кость, предс.; С. Мотрович, кас.; В. Пулк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Річні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 83, в год. 1:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Норт Френклін вул. Проситься всіх членів прибути на Збори, вислухати звітів уступ. Управи та вибрати нову Управу на біжучий рік. — Р. Карбівник, предс.; Ст. Гавриш, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Річні Загальні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, в год. 3:00 по пол., в залі УНДому. Порядок Зборів: вибір Президії, звіт Управи і Контр. Комісії, вибір нової Управи і Контр. Комісії на біжучий рік, внески і запити. Якщо на означену годину не явиться відповідне число членів, Річні Збори відбудуться з одногодинним опізненням, без огляду на кількість присутніх членів. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1963:

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. Всіх членів просимо прибути. — Г. Волянський, предс.; П. Кавенський, кас., о. І. Гундяк, секр.

NEW BRITAIN, Conn. — Річні Збори Б-ва св. ап. Петра й Павла, Відд. 254, в год. 3:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі. Проситься членів обов'язково взяти участь. — Б. Романишин, секр.

Посмертні згадки

Анеля МІШАНЕЦЬ — з дому Сінькевич, — членка Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 368 УНСоюзу в Олісн, Н. Й., померла 19-го грудня 1962 року, на 76-му році життя. Покійна походила із села Пізнанька Гетьманська, пов. Сокаль, Західня Україна. Свого чоловіка Покійна пережила на 4 роки. Полишила у смутку 4 синів: Володимира, Івана, Євстахія і Данила, 4 доньки: Марію, Анну, Ґеновефу і Гелен, 14 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся 22-го грудня мин. року, з кат. церкви, при участі Родини, Членів Відділу та Приятелів, на цвинтар St. Bonaventure. — Вічна Їй Пам'ять!

Управа

Йосиф ҐАЛОНЗКА — член Відділу 241 у Вунсакеті, Р. Ай., помер нагло, ідучи до праці, в дні 31-го грудня 1963 року. Покійний народився в с. Буцики, пов. Скалат, Зах. Україна. До Відділу вступив 1923 року. Покійний брав живу участь в Т-ві ім. І. Франка і Відд. 241 та був делеґатом на Конвенції УНСоюзу в Гаррисбурґу. Полишив у смутку дружину Параскевію, сина Стефана, дочки: Марію і Ольгу та 10 внуків. Похорон відбувся дня 3-го січня ц. р., з пох. заведения, при участі Членів Т-ва та Відділу і Громадян, до української кат. церкви. Покійного поховано на українському цвинтарі в Блекстон, Масс. — В. Й. П.!

Ст. Бардачевський, секр.

Життьове забезпечення це також ощадність. В потребі одержите позику на свою грамоту. Забезпечіться в Українському Народному Союзі.

ТАРЗАН, ч. 4968. В арканах!

Два шукачі пригод гуторили при малій ватрі, снуючи пляни...

Аж нагло Тарзан остеріг свого друга, щоб мовчав. Він інстинктом чув небезпеку.

Але запізно! Закинені на них аркани з виної лози боляче стиснули їхні тіла!